

Juha Hurme: Juoksemisesta ja teatterista

Olen utelias ja huvittunut, ja minusta taiteen pitää olla hauskaa ollakseen vaikuttavaa, sanoo Juha Hurme.

Pidän juoksemisesta. Juokсутaidon harjoittamiseen tarvitaan Reino Helismaan sanoin "vain mies ja jonkinlainen tie". Sama yksinkertaisuuden, ekologisuuden, vaivattomuuden ja luonnollisuuden autuus sitoo minut teatteriin.

Teatteri syntyy muutamasta ihmisestä. Toiset esittävät ja toiset katsovat. Sadesäällä tai talvisaikaan on käytännöllistä, että tämä tapahtuu jonkinlaisessa huoneessa.

Teatteri vaatii siis rohkeaa esiintyjää, niin muodoin se vaatii myös rohkeaa katsojaa. Esittäjä ja katsoja ovat vaativassa yhteistyössä keskenään. Toinen ei ole mitään ilman toista.

Rohkea katsoja kohtaa rohkean esityksen, ilmapiiri iskee otsonikipinää, kumpikin osapuoli kannustaa toistaan tunkeutumaan uudelle kokemuksen alueelle, näkemään ihmiselämän ehdot toisin, järkyttymään, huojentumaan, itkemään ja nauramaan.

Taidokkaassa teatterissa intiimeinkin mielen tai ruumiin liikahdus kääntyy taiteen kielelle ja tulee yhteisesti havaittavaksi ja koettavaksi. Yksilöllinen laajenee yhteisölliseksi, ja toisaalta suuret ja kohtalokkaatkin teot palautuvat ihmiseen, yksilöön.

Teatteri on ihmiskehoon, ihmisyksilön läsnäoloon sidottu taidemuoto. Entistä harvempi asia ja ilmiö on enää kehosidonnainen teknologisoituvassa maailmassa, jossa myös poliittinen päätöksenteko on ajautunut yhä suurempien monikansallisten ja yliyksilöllisten organisaatioiden haltuun. Teatterin harrastaminen on jokaisen ulottuvilla. Tarvitaan vain hiven uskallusta ja pari ideaa. Rahaa ei niinkään. Täysi vapaus vallitsee: kukaan ei tule sensuroimaan ja kieltämään.

Teatteri muistuttaa maailman koostuvan ihmisistä, sellaisista kuin sinä ja minä. Se tekee tehtävänsä konkreettisemmin kuin elokuvan tai erilaisten sähköisten ruutujen kaksiulotteiset, liikkuvat kuvamaailmat. Mikä trikeissä hävitään, vaikutuksen voimassa voitetaan.

Harva asutus, umpeen tuiskunneet tiet ja kelirikkoiset järvenselät ovat suomalaisen teatterin menestyksekkään historian perustoja. Vaikeakulkuisen arktisen maan kansa on luonnostaan oppinut arvostamaan ihmiset kouriintuntuvasti ja välttämättömästi yhdistävää taidemuotoa.

Avautuva, monien kansallisuuksien, kielten ja rotujen Suomi hyötyy lähitulevaisuudessa elinvoimaisesta teatterikasvustostaan: näyttämökieli on universaalia, monikulttuurinen yhteistyö on helposti käynnistettävissä teatteriareenoilla.

JUHA HURME, VIRKE 5/97